

УДК 347.734.5

ОБ'ЄКТИ ТА СУБ'ЄКТИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

OBJECTS AND SUBJECTS OF THE DEPOSIT GUARANTEE: KEY PROBLEMS OF THE IMPROVING OF THE NORMATIVE REGULATION

Войцеховська Х.В.,

здобувач кафедри цивільного права Юридичного інституту
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Стаття присвячена характеристиці суб'єктного та об'єктного складу правовідносин, які виникають з приводу гарантування вкладів. У рамках даного дослідження звернено увагу на такі ключові проблеми удосконалення нормативного врегулювання, як включення Державного ощадного банку України в систему гарантування вкладів, а також зроблено пропозиції щодо поширення гарантій відшкодування на вклади (рахунки) фізичних осіб – підприємців та юридичних осіб. Також на основі досліджень у цій сфері відносин зроблений висновок щодо однозначного тлумачення поняття «вклад» та запропоновано редакцію викладення даного поняття, а також проаналізовано порядок гарантування вкладів, строк дії договорів за якими закінчився, та сум вкладів, що перевищують гарантовану Фондом суму, та наведено пропозиції на законодавчому рівні закріпити поняття «спільного депозиту».

Ключові слова: Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, об'єкт гарантування, суб'єкт гарантування, Державний ощадний банк України, вклад, спільний депозит.

Статья посвящена характеристике субъектного и объектного состава правоотношений, возникающих по поводу гарантирования вкладов. В рамках данного исследования обращено внимание на такие ключевые проблемы совершенствования нормативного регулирования, как включение Государственного сберегательного банка Украины в систему гарантирования вкладов, а также сделаны предложения по распространению гарантий возмещения по вкладам (счетам) физическим лицам – предпринимателям и юридическим лицам. Также на основе исследований в данной сфере отношений сделан вывод о однозначном толкования понятия «вклад» и предложено редакцию изложения понятия «вклад», а также проанализирован порядок гарантирования вкладов, срок действия договоров по которым истек, и сумм вкладов, превышающих гарантированную Фондом сумму, и приведены предложения на законодательном уровне закрепить понятие «общего депозита».

Ключевые слова: Фонд гарантирования вкладов физических лиц, объект гарантирования, субъект гарантирования, Государственный сберегательный банк Украины, вклад, общий депозит.

The article focuses on the characterization of the expansion of subject and object composition of the relationships that arise about the deposit guarantee. Within the research the attention is paid to such key problems of the improving of the normative regulation as the inclusion the State Savings Bank of Ukraine to the system of deposit guarantee; also the author has made the proposals for distributing the guarantee compensation for deposits (accounts) of individual entrepreneurs and legal entities. On the basics of the research in this sphere of relations the author has made the conclusion concerning the interpretation of the term «contribution» and made the proposal in what wording this notion should be put. Also the article deals with the analysis of the procedure of deposit guarantee, term of contracts which expired and sum of contributions that exceed the sum guaranteed by the Fund. Also in the article the offer concerning the legislative fixing of the concept of «joint deposit» is made.

Key words: Deposit Guarantee Fund, object of guarantee, subject of guarantee, State Savings Bank of Ukraine, contribution, joint deposit.

Постановка проблеми. Стабільність та фінансове процвітання банківського сектору в державі, а отже й економіки в цілому не в останню чергу залежить від довіри населення своїх коштів банківським установам. Для залучення таких інвестицій необхідно сформулювати дієву систему гарантування вкладів. Така спроба була зроблена у 2012 році шляхом прийняття Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) [1]. Зазначений Закон привніс чимало позитивних змін щодо

регуляторного впливу на банківську систему, а також модернізував правову регламентацію власне механізму гарантування депозитів фізичних осіб.

Однак сьогодні, в умовах затяжної економічної та політичної кризи, система гарантування вкладів проходить випробування на міцність. Доказом цього слугує факт значної кількості неплатоспроможних банків станом на 2015 рік – понад 50 банків визнано неплатоспроможними, 40 із яких перебувають у процесі ліквідації, серед яких АТ

«БРОКБІЗНЕСБАНК», ПАТ «БАНК ФОРУМ», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» та інші.

Постановка завдання. Варто зазначити, що існує багато правових проблем у сфері гарантування вкладів, однак нагального перегляду і переосмислення потребують питання розширення суб'єктного та об'єктного складу правовідносин, які виникають з приводу гарантування вкладів.

Виклад основного матеріалу. Шлях вирішення вищезазначених проблем лежить у площині правильного розуміння Законом банківських приватноправових відносин, що виникають з договору банківського вкладу (депозиту). З огляду на наведене, у рамках цієї статті вважаємо за необхідне зупинитися на дослідженні вищезазначених аспектів, що і становитиме її мету.

Конституція України визначає, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право власності є одним із основоположних прав як для приватних осіб так і для суспільства в цілому. Конституційні засади права власності, такі, зокрема, як непорушність права власності, рівність усіх власників перед законом, а також вказівка на те, що власність зобов'язує, покладені в основу регулювання цивільних відносин.

Конституційний принцип непорушності права власності проявляється у першу чергу як засада впевненості власника в незмінності того становища (забезпечення його прав), в якому він перебуває і яке йому гарантовано державою з усім комплексом відповідних засобів, які остання для цього застосовує.

Якщо виходити із зазначених приписів, які знайшли своє втілення і в Цивільному кодексі України, то забезпечення прав вкладників банків, передусім, проявляється у поверненні усієї суми вкладу та процентів на неї або доходів в іншій формі на умовах та в порядку, встановлених договором банківського вкладу, що впливає із ч. 1 ст. 1058 Цивільного кодексу України [2]. Це означає, що на випадок визнання банку неплатоспроможним, гарантією забезпечення прав вкладників є відшкодування суми вкладу як у розмірі, що не перевищує гарантовану суму Фондом, так і у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.

Якщо йдеться про суму вкладу, що не перевищує 200000 тис. грн, то у цьому разі вкладник, як показує практика, належним чином реалізовує свої права щодо гарантованої суми вкладів. Проте у тому разі, коли особою укладено строковий договір банківського вкладу і строк його дії не закінчився на момент введення тимчасової адміністрації, то під час її дії Фондом кошти вкладнику не виплачуються згідно із п. 1 ч. 5 ст. 36 Закону [1], що на практиці призводить до протиправного позбавлення права власності особи на майно у вигляді втрати вкладу в цілому. Ця проблема однозначно повинна бути вирішена шляхом адекватного механізму врегулювання зазначених відносин щодо забезпечення прав вкладника на окреслений випадок.

Інша ситуація, в якій також питання вирішується не на користь вкладника, пов'язана із тією сумою вкладу, що перевищує розмір 200 000 тис. грн, адже у разі відсутності коштів після здійснення Фондом повноважень, передбачених розділами VII та VIII Закону, особи, які мали вклад у банку у сумі, що перевищувала розмір 200 000 грн, його не отримують, як і проценти за вкладами, що, по суті, є позбавленням їх права власності на частку власного майна у виді вкладу.

Статтею 52 Закону під назвою «Черговість та порядок задоволення вимог до банку, оплата витрат та здійснення платежів» визначено, що вимоги вкладників – фізичних осіб у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом, гарантуються тільки у четверту чергу. Вважаємо, що положення цієї статті варто скорегувати таким чином, щоб права вкладників на суму вкладу задовольнялись не у чет-

вертій черзі, а у другій, що дало б більше шансів на отримання неповерненої суми вкладу.

Іншою проблемою, яка виникає у сфері гарантування вкладів фізичним особам, є доцільність розширення обсягу поняття «об'єкт гарантування». Категорія об'єкт гарантування у Законі безпосередньо не визначена, проте зазначено, які кошти Фонд не відшкодовує. Це, зокрема, кошти: 1) передані банку в довірче управління; 2) за вкладом у розмірі менше 10 гривень; 3) за вкладом, підтвердженим ощадним (депозитним) сертифікатом на пред'явника; 4) розміщені на вклад у банку особою, яка є пов'язаною з банком особою або була такою особою протягом року до дня прийняття Національним банком України рішення про віднесення такого банку до категорії неплатоспроможних (у разі прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених ч. 2 ст. 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність», – протягом року до дня прийняття такого рішення); 5) розміщені на вклад у банку особою, яка надавала банку професійні послуги як аудитор, оцінювач, у разі якщо з дня припинення надання послуг до дня прийняття Національним банком України рішення про віднесення такого банку до категорії неплатоспроможних не минув один рік (у разі прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених ч. 2 ст. 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність», – один рік до дня прийняття такого рішення); 6) розміщені на вклад власником істотної участі банку; 7) за вкладами у банку, за якими вкладники на індивідуальній основі отримують від банку проценти за договорами, укладеними на умовах, що не є поточними ринковими умовами відповідно до ст. 52 Закону України «Про банки і банківську діяльність», або мають інші фінансові привілеї від банку; 8) за вкладом у банку, якщо такий вклад використовується вкладником як засіб забезпечення виконання іншого зобов'язання перед цим банком, у повному обсязі вкладу до дня виконання зобов'язань; 9) за вкладами у філіях іноземних банків; 10) за вкладами у банківських металах; 11) розміщені на рахунках, що перебувають під арештом за рішенням суду [1].

Дійсно, у більшості випадків кошти, за якими Фонд не здійснює відшкодування, є визначеними абсолютною об'єктивно, проте в окремих випадках є, на нашу думку, необґрунтованими. Це, зокрема, стосується того випадку, коли вклад (депозит) здійснено у банківських металах, що знову ж таки впливає із суті договору банківського вкладу (депозиту), зокрема його предмета. Дійсно, свобода договору у цивільному праві дозволяє укладати договори банківського вкладу, предметом яких виступають не тільки грошові кошти в національній та іноземній валюті, а і банківські метали, що обумовлює можливість більш широкого трактування поняття «вклад» порівняно з тим, як це зроблено у Законі. Так, у п. 3 ч. 1 ст. 2 Закону вкладом є кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які залучені банком від вкладника (або які надійшли для вкладника) на умовах договору банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку або шляхом видачі іменного депозитного сертифікату включаючи нараховані відсотки на нього [1].

Отже, депозити у банківських металах не відшкодовуються системою гарантування вкладів. Таке вузьке тлумачення «вкладу» є дещо контрверсійним, оскільки й у Законі України «Про банки і банківську діяльність» [3], і у Положенні «Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами» № 516 від 03.12.2003 [4] вкладом, на рівні із грошовими коштами, визнаються і банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах.

Аналізуючи поняття вклад (депозит), В.В. Зінченко зазначає, що в сучасному українському законодавстві по-

няття вклад (депозит) може мати різне значення залежно від цілі правового регулювання виникаючих відносин [5, с. 99]. Перш за все слід відрізнити грошові вклади і вклади в дорогоцінних металах, які після передачі їх установам банків отримують відповідно назву банківських вкладів (депозитів) та банківських металів. До першого різновиду вкладів варто відносити грошові кошти, які розміщені фізичними особами не тільки на підставі договору банківського вкладу (параграф 3, гл. 71 ЦК України), а і договору банківського рахунку (гл. 72 ЦК України). Саме на цей різновид вкладу перш за все спрямована і дія Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [1]. Разом із тим у нормативних актах банківського законодавства поняття «вклад» має більш широке значення. Це зумовлено тим, що, на відміну від ЦК України, предметом вказаних договорів воно визначає не лише грошові кошти, а і дорогоцінні, фактично банківські метали, передбачені п. 1, ч. 3, ст. 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність» [3] і щодо яких укладається окремий договір. Зазначені відносини щодо залучення банківських металів регулюються спеціальними, як правило, підзаконними нормативними актами і для здійснення цих операцій банки повинні отримати відповідний дозвіл (ліцензію) Національного банку України.

Таке розуміння сутності вкладу (депозиту) є повним і відповідає сучасним кондиціям розвитку банківських послуг, сприймається у доктрині [6, с. 11], а, отже, на нашу думку, було б доцільно передбачити відшкодування вкладів залучених у вигляді банківських металів. Це сприятиме захисту інтересів вкладників, а також дозволить уникнути двоякого тлумачення поняття «вкладу».

Щодо відшкодування коштів за вкладом в іноземній валюті, то воно відбувається в національній валюті України після перерахування суми вкладу за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку та здійснення тимчасової адміністрації відповідно до ст. 36 Закону [1].

У разі прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених ч. 2 ст. 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність» [3], Фонд гарантує кожному вкладнику банку відшкодування коштів за вкладами, включаючи відсотки, на день початку процедури ліквідації банку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладами, встановленого на дату прийняття такого рішення, незалежно від кількості вкладів в одному банку. Відшкодування коштів за вкладом в іноземній валюті здійснюється в національній валюті України після перерахування суми вкладу за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на день початку ліквідації банку з підстав, визначених ч. 2 ст. 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність» [3].

Позитивно оцінюючи віднесення до системи гарантування вкладів в іноземній валюті, варто зазначити, що в умовах девальвації національної валюти вкладник, що має в іноземній валюті, все одно залишається в невідповідному становищі і проблемою тут є не скільки правова, а економіко-політична площина.

Ще одним питанням, що потребує вирішення у цій сфері, є проблема розширення суб'єктного складу учасників системи гарантування вкладів. Розпочнемо із характеристики учасників самої системи гарантування вкладів. Відповідно до ч. 1 ст. 17 Закону учасниками Фонду є банки. Участь банків у Фонді є обов'язковою [1]. Однак вклади фізичних осіб Державного ощадного банку України гарантуються державою [3]. Такий підхід, вважаємо, потребує перегляду та актуалізує проблему доцільності входження Державного ощадного банку України (далі – Ощадбанк) у систему гарантування вкладів. Державний ощадбанк ви-

ключений із класичної системи гарантування вкладів передбаченої Законом, а натомість користується особливим захистом. Разом з тим, як зазначає В.В. Зінченко, ніде у чинному законодавстві не передбачено розмір сум гарантій держави в Ощадбанку, умов, порядку та строків відшкодування вкладів [6, с. 103].

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 321 від 06.08.2014 «Про збільшення статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» та внесення змін до його Статуту» статутний капітал державної банківської установи складає 18,302,480,000 грн [7]. Керуючись ст. 21 Закону не складно визначити, що в результаті сплати Ощадбанком початкового збору майнове наповнення Фонду збільшиться на 183,024,800 грн. Також збільшенню коштів Фонду буде сприяти система регулярних та спеціальних зборів, передбачена ст. 22, 23 Закону [1].

Отже, включення Ощадбанку до системи гарантування вкладів є необхідним кроком сьогодні, оскільки перш за все сприятиме залученню додаткових грошових коштів у Фонд, а також забезпечуватиме рівні умови функціонування банківських установ на ринку фінансових послуг.

Ще одним нагальним питанням в умовах сучасного економічного, політичного та соціального стану в Україні є проблема захисту вкладів членів кредитних спілок, що є важливою складовою формування і збереження довіри до національної фінансової системи.

Пройшло майже п'ятнадцять років з того часу, як Україна зробила крок у напрямі створення системи захисту вкладів, і варто наголосити, що система націлена на такі фінансові інститути, як банки, що вважається великим досягненням часу, проте з розвитком фінансової системи, інфраструктури, економіки в цілому частина вкладів населення є незахищеною (маються на увазі вклади членів кредитних спілок та депозитні рахунки). Як слушно зауважує Н.О. Славова, чинним законодавством не врегульовано питання захисту вкладів членів кредитних спілок на депозитні рахунки, проте кредитні спілки України займають провідне місце у фінансовій системі країни та зосереджують значну частку грошей населення [8, с. 386]. Діючий Фонд гарантування вкладів фізичних осіб є гарантом повернення заощаджень банківських депозитів, вклади членів кредитних спілок стоять за межами Закону, тому з цих підстав доцільно було б залучити кредитні спілки до суб'єктної складової гарантування вкладів фізичних осіб.

Наступним питанням, що лежить у площині суб'єктів гарантування вкладів, є розширення суб'єктного складу осіб, що мають право на відшкодування. Відповідно до положень Закону вкладником є фізична особа (крім фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності), яка уклала або на користь якої укладено договір банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку або яка є власником іменного депозитного сертифіката [1]. Однак з розвитком суспільних відносин нарізла необхідність розширення суб'єктного складу, який підпадає під гарантії Фонду. На думку К.Ю. Молодіко, грубою помилкою законодавця є орієнтування системи Фонду виключно на непідприємницькі вклади фізичних осіб, адже їхні підприємницькі вклади, як і всі вклади юридичних осіб, не гарантуються. Таке регулювання перебуває в душі ганебної антиправової ідеї, що начебто юридичні особи можуть мати принципово менший обсяг прав, ніж фізичні. Однак, по суті, юридичні особи – це ті ж самі люди, об'єднані в особливий спосіб (якщо йдеться про власників товариств), чи фізичні особи, що мають право своєчасно отримувати коштом товариств заробітну плату (якщо йдеться про найомний персонал). Принципова причина, чому гарантування банківських вкладів варто було починати саме з юридичних осіб, полягає в тому, що для фізичних осіб тримання грошей в комерційних банках – їхнє право, для юридичних осіб – обов'язок [9, с. 359]. Цілком погоджуючись із міркуваннями автора, вважаємо

за необхідне звернути увагу на суб'єктний склад осіб, що претендують на відшкодування в межах чинного Закону та констатувати той факт, що новий Закон повинен поширювати свою дію і на юридичних осіб.

Згідно з Директивами Європейського Союзу № 94/19/ЄС [10] та № 2014/49/ЄС [11] вкладником вважається власник депозиту, незалежно від того, чи це фізична чи юридична особа. Вважаємо, що вклади фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності мають гарантуватися у повному обсязі, але у межах суми гарантування. Що стосується депозитів (рахунків) юридичних осіб, то на даному етапі розвитку було б доцільно обмежити суму відшкодування до 75% від розміру вкладу, але не більше максимальної суми відшкодування. Необхідно також внести зміни й у саму назву нормативно-правового акта, який регулює функціонування системи гарантування вкладів на Закон України «Про систему гарантування вкладів».

Варто також зазначити, що Директиви Європейського Союзу № 94/19/ЄС та № 2014/49/ЄС нормативно регламентують таку категорію, як «joint account», тобто «спільний депозит», під яким розуміється рахунок, відкритий на ім'я двох або більше осіб, або щодо якого дві чи більше особи мають право надавати розпорядження за підписом однієї чи більше з цих осіб [10; 11]. На практиці можуть виникнути ситуації, коли власниками депозиту можуть виступати декілька осіб. Так, наприклад, спільною сумісною власністю подружжя вважаються грошові суми (вклади), внесені у банківські (фінансові) установи за договорами банківського вкладу (депозиту), за рахунок заробітної плати, пенсії, стипендії, інших доходів подружжя, оскільки при поділі таких коштів права зазначених установ не зачіпаються.

Ці вклади, незалежно від їх виду та від того, на чий ім'я з подружжя вони внесені, відповідно до ст. 61 Сімейного кодексу України є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Такий підхід втілений також у Постанові Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» № 11 від 21.12.2007 [12]. Також згідно із ч. 2 ст. 608 ЦК України зобов'язання не припиняється смертю кредитора, якщо воно не є нерозривно пов'язаним з особою останнього [2], а це означає, що в результаті спадкового правонаступництва власниками депозитних рахунків можуть стати декілька спадкоємців.

Таким чином, у результаті утворення активної множинності у зобов'язанні, яке виникає із договору банківського вкладу (депозиту), сума відшкодування залишається в межах гарантованих 200 тис. грн і не збільшується залежно від кількості осіб, які виступають на стороні кредитора. Така ситуація аж ніяк не спрямована на реалізацію мети впровадження системи гарантування вкладів – захист прав і законних інтересів вкладників. Тому було б доцільно у таких випадках відшкодовувати кожному з вкладників (володільців рахунка) грошові кошти в межах гарантованої суми. З метою уникнення зловживань у таких ситуаціях необхідно залучити і самих вкладників до системи гарантування вкладів, на нашу думку, це видається можливим шляхом встановлення нижчої відсоткової ставки закладами з множинністю осіб на стороні кредитора.

Окремі проблеми неякісного правового регулювання були спроби заповнити на практиці іншим чином. Так, у про-

цесі роботи тимчасової адміністрації в різних банках було виявлено певні махінації, а договори, які їх опосередковували, визнано фіктивними. Так, наприклад, якщо вкладник роздробив свій депозит на кілька інших: наприклад, після різкого обвалу курсу гривні переписав 5 тис. доларів США з 10-тисячного валютного вкладу на іншу особу (оскільки проблемний банк не видавав вклади). Мета – «вписатися» при офіційному курсі долара в 27 грн/ за долар США в гарантовані державою 200 000 тис. грн (адже за новим курсом це вже 270 тис. грн.). Інший приклад – обмін депозиту на кредит і взаємозалік: для порятунку своїх коштів шляхом об'єднання кредитора і боржника в одній особі шукають боржника банку, «продають» йому свій депозит з дисконтом, а боржник звільняється від обов'язку оплати кредиту, оскільки має однорідні вимоги до банку відповідного розміру». Було також виявлено у двох членів сім'ї депозити в одному проблемному банку, зафіксовано переведення депозиту або його частини з юридичної особи (клієнта банку) на юридичну особу – рахунок фізичної особи, адже згідно з чинним законодавством право на компенсацію з Фонду мають тільки фізичні особи, а не підприємства [13].

Наведені приклади наглядно відображають певну недовіру вкладників до діючої системи гарантування вкладів та намагання «врятувати» свій вклад різними способами до того, як цим займеться Фонд. А якщо був би прописаний адекватний правовий механізм врегулювання зазначених відносин та створена відповідна економічна площина для його реалізації, то до таких заходів не доводилося б вдаватися.

Висновки. Підсумовуючи характеристику сучасного стану правового регулювання системи гарантування вкладів в Україні та враховуючи світовий досвід, на нашу думку, об'єктивно назріла необхідність реформування законодавства у цій сфері. Зважаючи на вищевикладене, ми пропонуємо: 1) включити Державний ощадний банк України в систему гарантування вкладів шляхом внесення відповідних змін до ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та ЗУ «Про банки та банківську діяльність»; 2) поширити гарантії відшкодування на вклади (рахунки) фізичних осіб – підприємців, а також на юридичних осіб; 3) на законодавчому рівні закріпити поняття «спільного депозиту», та передбачити право на відшкодування кожному з вкладників (володільців рахунка) у межах гарантованої суми відшкодування; 4) з метою однозначного тлумачення поняття «вкладу» п. 3 ч. 1 ст. 2 ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» викласти у такій редакції: вклад – кошти у готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, банківські метали, які залучені банком від вкладника (або які надійшли для вкладника) на умовах договору банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку або шляхом видачі іменного депозитного сертифіката, включаючи нараховані відсотки на такі кошти; 5) з метою забезпечення прав вкладників на суму банківського вкладу коригування потребують ті норми Закону, якими регламентовано порядок гарантування вкладів, строк дії договорів за якими закінчився та сум вкладів, що перевищують гарантовану Фондом, у першу чергу шляхом удосконалення черговості задоволення вимог до банку, що є неплатоспроможним.

Переконані, що реалізація вищезгаданих пропозицій допоможе подолати прояви економічної кризи у банківському секторі, а також сприятиме більш ефективному функціонуванню системи гарантування вкладів в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» № 4452-VI від 23.02.2012 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> – Заголовок з екрану.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15> – Заголовок з екрану.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 / Верховна Рада України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> – Заголовок з екрану.

4. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами : Затверджене Постановою Правління НБУ № 516 від 03.12.2003 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03> – Заголовок з екрану.
5. Зінченко В.В. Про страхування вкладів фізичних осіб у Державному ощадному банку / В.В. Зінченко // Проблеми цивільного права та процесу : матеріали наук.-практ. конф., присвяченій пам'яті професора О.А. Пушкіна (30 травня 2015 р.). – Х. : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2015. – С. 100-105.
6. Безвух С.В. Формування системи захисту банківських вкладів фізичних осіб та суб'єктів господарювання в Україні : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук ; 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / С.В. Безвух. – К. : Університет банківської справи НБУ, 2013. – 21 с.
7. Про збільшення статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» та внесення змін до його Статуту»: Постанова КМУ № 321 від 06.08.14 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/321-2014-%D0%BF> – Заголовок з екрану.
8. Славова Н.О. Кредитні спілки як учасники фонду гарантування вкладів (внесків): правові аспекти / Н.О. Славова // Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. Випуск 1, 2010. – С. 385-388.
9. Молодіко К.Ю. Гарантування банківських вкладів як міжгалузевий інститут / К.Ю. Молодіко // Методологія приватного права: сучасний стан та перспективи розвитку (м. Київ, 22-23 травня 2009 р.) : збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції. – К. : НДІ ППіПАПрН України, 2009. – С. 355-359.
10. Директива 94/19/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Щодо схем гарантування депозитів» від 30.05.1994 / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_275 – Заголовок з екрану.
11. Directive 2014/49/EU of The European Parliament and of The Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes (recast) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0049&from=EN> – Заголовок з екрану.
12. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя» № 11 від 21.12.2007 [Електронний ресурс] / Верховний Суд України // Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/3adf2d0e52f68d76c2256c080037bac9/77ab81e04fe8be74c22573cb003c4b99?OpenDocument> – Заголовок з екрану.
13. Галицька О., Лисенко О. У кого є шанс повернути депозит із проблемного банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/news/-/345786/u-kogo-ye-shans-povernuty-depozyt-iz-problemnogo-banku> – Заголовок з екрану.